

برنامه ای که تحت عنوان "سعادت عالم انسانی به اخلاق رحمانیست" تهیه و پیشنهاد گردیده، تلاشی است تا ما را به تأمل بیشتر در خصوص هدف دوگانه در زندگی خود ترغیب نموده و سبب گردد بیش از پیش بر نقش خود در تحول اخلاقی عالم انسانی متمرکز گردیم.

هریک از ما میدانیم که عالم دچار فقر اخلاقی و معنوی گردیده است که نمیتوانیم به هیچوجه در قبال آن بی تفاوت باشیم و براساس آموزه های آئین بهائی میبایست نه تنها فضائل اخلاقی را در حیات یومیه خود جاری سازیم بلکه باید مشتاقانه و همدلانه جامعه خود را نیز در این مسیر همراهی نمائیم

امید آنکه تأمل بر مندرجات آثار مبارکه و هدایات بیت العدل اعظم الهی هر یک از ما را برای اقدام در این امر مهم یاری رساند

تأییداتتان مدام

حضرت عبدالبهاء میفرمایند:

راحت و آسایش عالم آفرینش در تحسین اخلاق عمومی عالم انسانیست

ص ۲۸۹ پیام ملکوت

عنوان: سعادت عالم انسانی به اخلاق رحمانیست

قسمت روحانی

۱-مناجات شروع

۲-بیانات مبارکه حضرت بهاء الله

۳-بیانات مبارکه حضرت عبدالبهاء

۴-لوح مبارک حضرت عبدالبهاء

قسمت اداری

۵- اخلاق رحمانی باقی ماند

۶- اهمیت عمل و کردار

۷- ما تعدادی قلیل هستیم ولیکن وظیفه ای خطیر داریم

۸- قسمتی از پیام بیت العدل اعظم الهی مورخ ۲۵ مهر ۱۳۹۶

۹- قسمتی از پیام بیت العدل اعظم الهی مورخ ۲۸ دسامبر ۲۰۱۰

۱۰- فرد و اجتماع

۱۱-مشورت

۱۲-برنامه نونهالان و نوجوانان عزیز

قسمت اداری

۱۳-الفت و محبت

۱۴-مناجات خاتمه

الها معبودا ملکا ملک الملوکا

از تو میطلبم تأیید فرمائی و توفیق عطا کنی تا به آنچه سزاوار ایام توست عمل نمایم و قابل جود و کرم توست مشغول گردم . ای کریم غافلان را ببحر آگاهی راه نما و کنیزانت را به انوار اسمت منور فرما و به اعمال طیبه طاهره و اخلاق مرضیه مؤید دار. لك الحمد و الثناء و لك الفضل و العطاء. این نمله فانیه را بشُرادق عرفانت راه نمودی و در ظلّ خِباء مَجْدت مَأوی دادی . توئی بخشنده و توانا و دانا و بینا.

ادعیه حضرت محبوب ص ۳۳۸

مناجات خاتمه

هُوالله

ای پروردگار آن مشتاقان را تجلی عنایت فرما و ابواب موهبت بگشا از هر آلودگی طیب و طاهر کن و از هر ناشایستگی آزادی بخش قمیصشان چون پیرهن یوسف معطر کن و خُلق و خویشان را چون جیب نسیم صبا، پر مُشک و عنبرنما. به صفات رحمانیت متّصف کن و به اخلاق روحانیان متخلّق ، تا آیات توحید گردند و بیّنات اشراق نورربّ فرید، سبب عزّت امر تو گردند و علّت بزرگواری قدرخود. تا شدتشان به رخا مبدل گردد و فقرشان، به غنا . عزّت ابدیه یابند و موهبت سرمدیه. مظاهر تقدیس گردند و مطالع تنزیه. از عالم نورانیت و روحانیت، حکایت کنند تا جمیع ابواب از جمیع جهات بروجوهشان گشوده گردد. انّک انت القویّ القدیر . ع ع

"اموری که الیوم سبب ارتفاع کلمة الله است، اخلاق است. بگو أي دوستان قلم رحمن میفرماید: جهد نمائید تا جمیع به اخلاقی که سبب علو مقام و عزت است مزین شوید. شما مدتی در ظلّ سدره بوده اید و بیانات مظلوم را بگوش خود اصغاء نموده اید. بگو امروز اعمال شایسته، باید واقوال پسندیده، شاید وهر عمل نیکی بنفسه مبلغ امر است، شاهد این مقال بیاناتی است که از قلم اعلی در الواح ثبت شده".

آیات الرحمن ص ۲۵۱

"ای دوستان ، امروز باید کلّ به شأنی از حرارت محبت الهی مشتعل باشید که اثر حرارت آن از جمیع رگها و اعضاء و اجزای شما ظاهر شود تا جمیع اهل عالم از این حرارت مشتعل شوند و به افق مقصود توجه نمایند . و کلّ را وصیت می نمائیم به عمل ما أنزلناه فی الكتاب . باید جمیع به طراز اخلاق الهیه مزین شوند و به آنچه سبب ارتفاع امر الله و اعزاز نفوس است عامل گردند . طوبی از برای ارضی که نسمه الله بر او مرور نموده و عرف الله را ادراک کرده . ای اهل بهاء ، قدر این ایام را بدانید و به عملی که قابل و لایق این یوم است قیام نمائید . هر یک از شما باید به شأنی ظاهر شود که ناس از او عرف محبت رحمن را استشمام نمایند و اخلاق حق را بیابند . اگر آنچه از قلم اعلی جاری شده فی الحقیقه اصغاء می شد، حال در ارض پژمرده و مرده مشاهده نمی شد

آیات الهی ج ۲ ص ۲۵۶

الیوم محبوب آنکه احبای الهی به اخلاق روحانی در ما بین عباد ظاهر شوند . از هر نفسی روایح ریحان، اهل آکوان استشمام نمایند ، مدعیان محبت را برهان لازم. هرچه به لسان آید مقبول ساحت رحمن نیفتد. الیوم فعل مقدّم بر قول است . پس جهد نمائید تا از کلّ جوارح، اعمال حسنه به ظهور آید. اگر نفسی دعوی نماید که از اهل رضوان ربّانی است، آن قول بمجرد ادعا ثابت نشود، بلکه صاحبان شامه استشمام نمایند، اگر استنشاق ریاحین نمودند مقبول خواهد شد و الا مردود.

آیات الهی ج ۲ ص ۸۵

احبای الهی را همواره دلالت و وصیت نمایند که جمیع شب و روز به آن چه سبب عزت ابدیه ایران است پردازند و در تحسین اخلاق و آداب و بذل همت و مقاصد ارجمند و الفت و محبت و ترقی و اتساع صناعت و زراعت و تجارت سعی بلیغ و جهد عظیم مبذول دارند.

امر و خلق ج ۳ ص ۲۹۱

"امروز دو چیز از لوازم احبای الهی است. اول تحسین اخلاق و نورانیت صفات و انواریت اطوار، ثانی، نشر نفعات و ترویج حسنات و از خصائص تعدیل اخلاق، صداقت و وفا و امانت و تقوی است. البته در این دو امر عظیم، نهایت همت را مجری دارید. فو الله الذی لا اله الا هو. الیوم خدمتی بامرالله اعظم از تخلّق باخلاق نیست و مضرّتی بدین الله، اعظم از صفات قبیحه نه. البته نفسی ضربتی بر هیکل عبدالبهاء زند گواراتر از آنست که عملی از او صدور نماید که مخالف منقبت عالم انسانی باشد. زیرا این زخم را مرهم و این ضربت را التیام میسر. اما آن جرح عظیم را التیامی نه و آن سمّ نقیع را دریاقی نیست. نهایت اهتمام در این امور لازم است."

گنجینه حدود و احکام ص ۲۶۳

۴- لوح مبارک حضرت عبدالبهاء

ای یاران عزیز، جهان در جنگ و جدال است و نوع انسان در نهایت خُصومت و وبال. ظلمت جفا احاطه نموده و نورانیت وفاء، پنهان گشته. جمیع ملل و اقوام عالم، چنگ تیز نموده و با یکدیگر جنگ و ستیز مینمایند. بنیان بشر است که زیر و زبر است، هزاران خانمان است که بی سر و سامان است. در هر سالی هزاران هزار نفوس در میدان حرب و جدال، آغشته به خاک و خون است و خیمه سعادت و حیات منکوس و سرنگون. سروران، سرداری نمایند و بخونریزی افتخار کنند و بفتنه انگیزی مباحات نمایند. یکی گوید که من شمشیر بر رقاب امتی آختم و دیگری گوید مملکتی با خاک یکسان ساختم و یکی گوید من بنیاد دولتی بر انداختم. این است مدار فخر و مباحات بین نوع بشر. در جمیع جهات دوستی و راستی مذموم، و آشتی و حق پرستی مقدوح. مُنادی صلح و صلاح و محبت و سلام، آئین جمال مبارک است که در قطب امکان خیمه زده و اقوام را دعوت مینماید. پس ای یاران الهی قدر این آئین نازنین بدانید و به موجب آن حرکت و سلوک فرمائید و سبیل مستقیم و منهج قویم پیمائید و به خلق بنمائید. آهنگ ملکوت بلند کنید و تعالیم و وصایای رب ودود، منتشر نمائید. تا جهان، جهان دیگر شود و عالم ظلمانی منور گردد و جسد مرده خلق، حیات تازه جوید. هر نفسی بنفَس رحمانی، حیات ابدیه طلبد این زندگانی عالم فانی در اندک زمانی منتهی گردد و این عزت و ثروت و راحت و خوشی خاکدانی عنقریب زائل و فانی شود. خلق را بخدا بخوانید و نفوس را به روش و سلوک ملاً اعلی دعوت کنید یتیمان را پدر مهربان گردید و بیچارگان را ملجأ و پناه شوید. فقیران را کَنز عَنّا گردید و مریضان را درمان و شفا. مُعین هر مظلومی باشید و مُجیر هر محروم. در فکر آن باشید که خدمت بهر نفسی از نوع بشر نمائید و به اعراض و انکار و استکبار و ظلم و عُدوان اهمیت ندهید و اعتناء نکنید. بالعکس معامله نمائید و بحقیقت مهربان باشید نه بظاهر و صورت. هر نفسی از احبای الهی باید فکر در این حصر نماید که رحمت

پروردگار باشد و موهبت آمرزگار. به هر نفسی برسد خیری بنماید و نفعی برساند و سبب تحسین اخلاق گردد و تعدیل افکار، تا نور هدایت تابد و موهبت حضرت رحمانی احاطه نماید. محبت نور است در هر خانه بتابد و عداوت ظلمت است در هر کاشانه، لانه نماید. ای احبای الهی همتی بنمائید که این ظلمت بکلی زائل گردد تا سر پنهان آشکار شود و حقایق اشیاء مشهود و عیان گردد.

ع ع

خطابات حضرت عبدالبهاء ج ۱ ص ۴۱

۵- اخلاق رحمانی باقی ماند

مستر روچلد آلمانی نقاش ماهری است. شمایل مبارک را با قلم به نقش در آورده و به حضور مبارک آورد و استدعا نمود چند کلمه در زیر این عکس محض تذکار مرقوم فرمایند تا به آلمانی ترجمه و نوشته شود. لهذا بیانات مبارکه ذیل را مرقوم فرمودند:

"خُلِقَ الْإِنْسَانُ عَلَى صُورَةِ الرَّحْمَنِ إِلَى الصِّفَةِ الرَّحْمَانِيَةِ. فَالشمائل الجسمانية تفنى و الأخلاق الرحمانية تبقى. الروح فيض الهى و الجسد تركيب ترابى فعليكم بالصورة الرحمانية. عبدالبهاء عباس." (خاطرات حبيب، جلد اول)

مضمون قسمت عربی

انسان به صورت و مثال الهی خلق شده است، یعنی صفت رحمانی. پس شمایل جسمانی نابود گردد و اخلاق رحمانی باقی ماند. روح فیض الهی و جسد ترکیب ترابی است. پس بر شما است که به صورت رحمانی متصف شوید و به اخلاق رحمانی متخلق گردید.

۶- اهمیت عمل و کردار

حضرت ولی عزیز امرالله نیز در مکتوبی خطاب به یکی از مومنین به اهمیت عمل و کردار و بی ارزش بودن قول و شعار اشاره نموده و میفرمایند:

"جوانان بهائی مخصوصاً بایستی همیشه کوشا باشند که سرمشق و نمونه حیات بهائی باشند. جهان اطراف ما را فساد اخلاق، اغتشاش و عدم عفت، هرزگی و بدرفتاری پُر کرده است. جوانان بهائی میبایست دشمن این مفاسد باشند و با پاکی و پاکدامنی، صداقت، نجابت، تحمل و رفتاری خویشتن، دیگران را از پیر و جوان به امر الهی جلب نمایند. جهان از حرف خسته شده و تشنه عمل است و جوانان بهائی باید جوابگوی این انتظار باشند."

ص ۳۳ نمونه حیات بهائی

۷- ما تعدادی قلیل هستیم ولیکن وظیفه ای خطیر داریم

ما بهائیان باید افکار خود را حصر در تحسین رفتار و تهذیب اخلاق و تکمیل شخصیت روحانی خود نمائیم و در راه پیشرفت و تحقق نظام جهانی حضرت بهاء الله که هنوز در مرحله جهانی است و به درستی درک نشده است، گام برداریم و پیام حضرت بهاء الله را آنچنان که در نقشه ملکوتی پیش بینی شده است منتشر سازیم و به ایجاد جامعه جهانی و متشکل بهائی، مشغول شویم. ما تعدادی قلیل هستیم ولیکن وظیفه ای خطیر و منحصر به فرد و حتمی در پیش داریم، که میبایستی جمیع قوای خود را در طریق تحقق آن به کار بندیم.

حیات بهائی ص ۳۴

۸- قسمتی از پیام بیت العدل اعظم الهی مورخ ۲۵ مهر ۱۳۹۶

اخلاقیات و روحانیات شالوده‌ای است محکم برای هر جامعه پیشرو و اساسی است مستحکم برای حفظ و تعادل نظم اجتماعی و پیشبرد رفاه و ترقی همگانی. تعالیم بهائی به عنوان مثال این مفهوم را روشن می‌نماید که صداقت و امانت موجب افزایش توانایی جمعی، گسترش صنعت و اقتصاد و پیشبرد دیگر مشروعات مفید و سازنده است. هیچ ملتی بدون تهذیب اخلاق رستگاری نیابد ولی اگر اخلاقیات حکم‌فرما باشد پیشرفت در جمیع مراتب قطعی است زیرا افکار روشن گردد، روابط فردی و جمعی تحکیم یابد، شجاعت اخلاقی تثبیت شود، علوم و فنون و خردگرایی ترویج گردد، تجارت توسعه پذیرد، رفاه مادی و معنوی و آزادی و احترام همگان محور سیاست و اداره امور قرار گیرد و در نتیجه ملت خلق جدید شود. ملاحظه فرمایید که امروز در سراسر جهان چه بسیار احزاب مختلف که مدعی پیش‌گامی در بهبود اجتماع هستند ولی به علت عدم تمسک به صداقت و امانت، در واقع تیشه بر ریشه حیات اجتماع خود می‌زنند و عملکردشان مصداق این آیه قرآن کریم است که می‌فرماید "یخربون بیوتهم بأیدیهم".

۹- قسمتی از پیام بیت العدل اعظم الهی مورخ ۲۸ دسامبر ۲۰۱۰

هیكل مبارك (حضرت ولی امرالله) خواهان "تمسکی دائم و خلل‌ناپذیر به حبل عدالت" در "جهانی که به نحو غربی آشفته و بی‌نظم" است می‌باشند و با نقل قول مکرر از آثار مبارکه جمال اقدس ابهی و حضرت عبدالبهاء توجه احبّ را به موازین عالی صداقت و امانت جلب می‌فرمایند. از احبّ می‌خواهند که در همه جنبه‌های حیات خود - در معاملات تجاری، در حیات خانواده، در کلیه مشاغل، در همه خدمات امری و خدمت به مردم - به حسن رفتار مزین باشند و با پیروی قاطع از احکام و اصول امر مبارک الزامات آن را رعایت نمایند. حیات سیاسی در سال‌های بعد از صدور این بیان مبارک به وضوح در همه جا به نحو وحشتناکی رو به زوال بوده چنانچه مفهوم سیاست‌مداری عاری از معنا شده، سیاست‌گذاری به اسم ترقی و پیشرفت در خدمت منافع اقتصادی عده معدودی درآمده و اجازه داده شده است که تزویر و ریا موجب تضعیف کار ساختارهای اجتماعی و اقتصادی گردد. اگر در آن زمان رعایت موازین عالی بهائی توسط احبّ مستلزم سعی و کوشش بسیار بود امروزه در جهانی که تقلب را ارج می‌نهد، فساد را تشویق می‌کند و

حقیقت را کالایی قابل معامله می‌داند، چقدر باید این تلاش شدیدتر باشد. پریشانی و اغتشاشی که بنیان اجتماع را تهدید می‌کند بس عظیم است و اراده همه کسانی که به فعالیت‌های امری مشغولند باید آن‌چنان محکم و قوی باشد که مبادا کوچک‌ترین شائبه منافع شخصی بر قضاوت‌شان سایه افکند. .. شرایط روحانی که حضرت ولی‌ام‌الله در توفیق ظهور عدل الهی به آن اشاره فرموده‌اند و نیز بسیاری از شرایط دیگری که در آثار امری مذکور است کمک می‌نماید، شرایطی که بایستی حیات جامعه بهائی را ممتاز سازد از جمله: روح اتحاد که باید حیات‌بخش احباً باشد، پیوندهای عشق و محبت که باید هم‌بستگی آنان را موجب شود، ثبوت در عهد و میثاق که باید حامی و پشتیبان آنان باشد و توکل و اعتمادی که باید به تأییدات الهی داشته باشند. قابل توجه خاص است که این صفات ضروری در چارچوب ایجاد توان‌مندی برای خدمت و در محیطی پرورش می‌یابد که اقدام سیستماتیک را ترویج می‌نماید. برای ایجاد و گسترش چنین محیطی اعضای هیئت معاونت و مساعدین‌شان باید به اهمیت دو قاعده اساسی و مرتبط آگاه باشند. از یک طرف، موازین عالی اخلاقی که این ظهور اعظم تعیین فرموده هیچ‌گونه مصالحه و تباخی را نمی‌پذیرد، به هیچ وجه نمی‌توان آن را تقلیل داد و همگی باید به علو و عظمت آن چشم‌دوزند. از طرف دیگر، باید اذعان نمود که ما در رتبه انسانی با داشتن یک زندگی بدون عیب و نقص فاصله زیادی داریم و آنچه که از هر فرد انتظار می‌رود تلاش صادقانه روزانه است. از خود راضی بودن صفتی است که باید از آن احتراز نمود.

۱۰- فرد و اجتماع

هر فرد عضوی از خانواده انسانی است و در زندگی اجتماع سهیم است. فرد ابتکار عمل و قوه اقدام دارد، از فرصت‌ها بهره می‌جوید، با دیگران ارتباط و دوستی برقرار می‌کند، جهت ایفای خدمات مشترک به دیگران می‌پیوندد و تصمیم‌ها را به مرحله عمل در می‌آورد.

حضرت عبدالبهاء می‌فرمایند: «شرافت و مفخرت انسان در آن است که بین ملامت امکان منشأ خیری گردد.»

برای اینکه در دوران کنونی گذار در تاریخ بشریت، افراد بتوانند به نحو مؤثر اقدام نمایند، باید بیش از هر چیز مملو از حس قوی هدفمندی باشند؛ حسی که آن‌ها را هم به رشد روحانی و فکری خود و هم به مشارکت در تحول اجتماع بر انگیزاند. این دو، ابعاد اساساً جدایی‌ناپذیر یک فرآیند واحد هستند زیرا از سویی معیارها و رفتار فرد، محیط او را شکل می‌دهند و از سوی دیگر، فرد به نوبه خود تحت تأثیر ساختارها و فرآیندهای اجتماعی شکل می‌گیرد.

در سطح شخصی، حس هدفمندی از طریق پرورش امکانات بالقوه وسیعی که خداوند در وجود هر یک از ما به ودیعه نهاده است و در راه خدمت به بشریت بروز می‌نماید. این امکانات بالقوه، شامل فضائل و خصائصی که در تمامی انسان‌ها به صورت نهفته موجود است و همچنین استعدادها و خصوصیات است که موهبت منحصر به فرد هر شخص می‌باشد. حضرت بهاء‌الله می‌فرمایند: «حق جلّ جلاله از برای ظهور جواهر معانی از معدن انسانی آمده.»

در پیش‌زمینه تحول اجتماع، هدف ما مشارکت در پیشبرد یک تمدن همواره به سوی پیشرفت و اختصاص قوا و توانایی‌های خود برای ارتقای رفاه نوع بشر است. حضرت عبدالبهاء می‌فرمایند: «در فکر آن باشید که خدمت به هر نفسی از نوع بشر نمائید... به حقیقت مهربان باشید، نه به ظاهر و صورت. هر نفسی از احبای الهی باید فکر را در این حصر نماید که رحمت پروردگار باشد و موهبت آمرزگار. به هر نفسی برسد خیری بنماید و نفعی برساند و سبب تحسین اخلاق گردد و تعدیل افکار.»

ما این هدف دو جانبه اخلاقی را با اعتقاد به اینکه اعضای یک خانواده انسانی هستیم دنبال می‌نماییم. این موضوع ما را قادر می‌سازد تا خود را جزئی از یک کل ارگانیک ببینیم و ما را از بند تحجر، تعصب، افراط‌گرایی و خرافات که می‌توانند اقدام جمعی را متوقف کرده و انگیزه‌های مثبت برای تغییر را دچار سرگردانی نمایند، رها می‌سازد.

به قلم دکتر ادوشفر

۱۱- شور و مشورت

به نظر شما چگونه میتوانیم اخلاق و معنویت روبه زوال را مجددا درحیات فردی خود و جامعه زنده نمائیم؟

چه عاملی میتواند انسانها را از دروغ، حيله، خیانت، نادرستی باز دارد؟

چه چیز میتواند باعث شود که بر طمع، حسد و احساس تنفر غلبه نمائیم؟